

Monumentnummer*: 523480

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 2 september 2002
Kadaster deel/nr: 82944/89

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Scherpenzeel		Scherpenzeel		Gelderland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Willaerlaan	74		3925 HP	Scherpenzeel	Bij	in het veld
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Scherpenzeel		D			1142	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

SCHAAPSKOOI uit 1862. De kooi bevindt zich in het agrarische buitengebied ten noorden van de dorpskern Scherpenzeel, en is vrij in het veld gesitueerd op enige afstand van de boerderij Oud Willaer. De historische relatie tussen onderhavige kooi en genoemde boerderij is onzeker. In de 19de eeuw heeft de kooi temidden van uitgestrekte heidevelden gestaan. Vanaf ca. 1900 is dit gebied ontgonnen. Op de kooi sluit nog een brede strook grasland aan met aan weerszijden een houtwal. Mogelijk is dit een dreef geweest.

Omschrijving

SCHAAPSKOOI op rechthoekig grondplan met gepotdekselde wanden op een bakstenen plint. De deels gerestaureerde plint is in kruisverband gemetseld en wordt afgesloten door een rollaag. De houten wanden bestaan uit (vernieuwde) wandstijlen met aan de buitenzijde een horizontale beschiëting van gepotdekselde delen. In het midden van beide kopse zijden bevindt zich een opgeklampte dubbele deur. Aan één zijde is tevens een opgeklampt zolderluik aangebracht. Het afgewolfde zadeldak is gedekt met rode oud-Hollandse pannen, watert af zonder goten en is voorzien van windveren. Aan de bovenzijde van het dak is een strook met riet gedekt. In een dakschild is met gesmoorde pannen het bouwjaar "1862" aangegeven.

De inwendige draagconstructie bestaat uit vier gehakte dekbalkgebinten waarop schaarspanten met overgekepte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

balken van rondhout. De gebintstijlen zijn geplaatst op gemetselde poeren. Eén gebint maakt onderdeel uit van de buitenwand. De overige staan vrij in de ruimte. De vloer is van leem. De voor schaapskooien karakteristieke afgeschuinde hoeken bevinden zich bij deze kooi aan de binnenzijde. Losse schotten voor de hoeken zorgen ervoor dat schapen niet worden doodgedrukt.

Waardering

SCHAAPSKOOI uit 1862.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed en voor Gelderland zeldzaam voorbeeld van een houten schaapskooi op rechthoekig grondplan met inwendig afgeschuinde hoeken en dekbalkgebinten. - Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een voor deze regio in de 19de eeuw belangrijke agrarische ontwikkeling, namelijk de opbloei van de schapenteelt die heeft geleid tot het ontstaan van omvangrijke huisnijverheid (wolverwerking) en een schapenmarkt in Scherpenzeel.

- Van stedenbouwkundige waarde als een markant in het open veld gesitueerde schaapskooi. De kooi is van bijzondere betekenis voor het aanzien van het historisch gegroeide agrarische gebied ten noorden van de dorpskern Scherpenzeel.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schaapskooi